

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

**“СУДОВІ СИСТЕМИ ТА ПОРІВНЯЛЬНЕ
СУДОЧИНСТВО”**

(для спеціалістів)

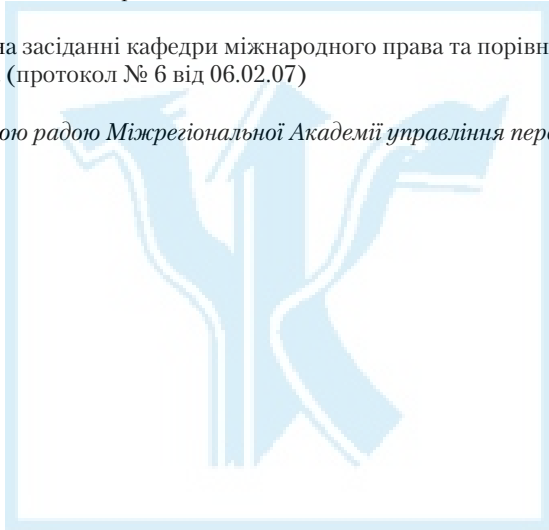
МАУП

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства *Л. Л. Нескордженою*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 6 від 06.02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Нескорджена Л. Л. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Судові системи та порівняльне судочинство” (для спеціалістів). – К.: МАУП, 2008. – 36 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, тематичний план, теми самостійної роботи, методичні вказівки до написання самостійної роботи студентів, питання для самоконтролю, практичні завдання, тести, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів (СРС) є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентами знань та їх реалізації у вільний від обов'язкових навчальних занять час.

Мета СРС з дисципліни “Судові системи та порівняльне судочинство” — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність. СРС забезпечує підготовку студентів до поточних аудиторних занять.

Завдання СРС — засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань і творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Зміст СРС з дисципліни “Судові системи та порівняльне судочинство” визначається навчальною програмою цієї дисципліни, а також різними методичними матеріалами.

Основними формами СРС є:

1. Опрацювання лекційного матеріалу та літературних джерел за темою лекції.
2. Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Складання схем судових систем.
5. Підготовка до різних форм поточного контролю.
6. Написання реферату за заданою проблематикою.
7. Підготовка до контрольної роботи.

Важливе місце у СРС студентів відіграють лекції. Лекції слугують тим підґрунтям та інструментом, що спрямовують студентів у найбільш раціональному напрямі щодо вивчення навчальної дисципліни та надають йому знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найскладніші поняття та положення навчальної дисципліни. Плідна робота студентів на лекціях є запорукою подальшого успішного оволодіння тим необхідним масивом знань, що сприятиме формуванню із студен-

та фахівця з необхідним рівнем знань і навичок. Належне ведення конспекту під час лекції сприятиме збереженню необхідної інформації та надасть йому змогу в подальшому проаналізувати її.

Робота над конспектами лекцій

При підготовці до практичних занять студент уважно читає складений ним конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію. При опрацюванні матеріалу лекції він звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття, що знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для практичних занять із вибраної дисципліни. Брак у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне розкриття того чи іншого питання лекції або винесення їх на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує студента звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників і нормативно-правових актів.

Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою.

Працювати із підручниками, навчальними посібниками та нормативно-правовим джерелами, науковою і спеціальною літературою необхідно так, щоб отримати з них максимум теоретичних знань і необхідних відомостей. При роботі з цими джерелами студент насамперед повинен ознайомитись із їх змістом, визначити, чи стосується воно навчального курсу, що вивчається, і лише після цього відібрати необхідний для вивчення матеріал з цього джерела (глави, розділи тощо). При опрацюванні матеріалу необхідно з'ясувати суть питання, що вивчається, а також суть незрозумілих чи незнайомих слів, термінів у словниках, довідниках, контексті речення. При вивченні матеріалу за підручником, навчальним посібником, науковою і спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане із прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, позначати незрозумілі положення з метою їх подальшого з'ясування на практичному занятті. Тому необхідно відпрацювати зручну для себе певну систему позначень (підкреслювання, помітки на полях книги чи нормативно-правового акта, виписки, позначення маркерами різних кольорів, формулювання інших авторів і нормативно-правових джерел, посилання на інші джерела, виписування необхідних відомостей на окремих листках та ін.) та фіксації опрацьованого матеріалу. Крім того, при роботі із науковою та спеціальною літературою студент може от-

римати посилання на джерела не вказані в навчально-методичному комплексі, що є, безперечно, цінним для самостійного поглибленого вивчення правового матеріалу.

Мета практичних занять — закріпити та поглибити здобуті теоретичні знання студентів; сформувані навички застосування цих знань при вирішенні конкретних процесуальних ситуаційних питань, контролі засвоєння матеріалу; стимулювання самостійної роботи студентів при вивченні навчальної дисципліни, засвоєнні ними основних положень і специфіки галузі права.

Основою для підготовки до практичних занять є методичні матеріали щодо підготовки до практичних занять. Тематичним планом передбачено проведення практичних занять з основних тем дисципліни. На практичних заняттях використовуються різні форми та методи контролю знань студентів: усне опитування, дискусія, реферативні повідомлення та їх обговорення, розв'язання практичних завдань, тестовий контроль.

Специфіка практичних занять з дисципліни “Судові системи та порівняльне судочинство” полягає в тому, що під час їх проведення поєднується вивчення теоретичного матеріалу з розв'язанням практичних завдань, передбачених планами практичних занять та/або підготовлені викладачем до кожного конкретного заняття.

Практичні заняття можуть відбуватися в різних формах: співбесіда, доповідь, реферативна доповідь, дискусія, колоквиум, рольові ігри, складання процесуальних документів та ін.

Найбільш продуктивними і раціональними формами заняття є співбесіда та дискусія, поєднані з розглядом конкретних процесуальних ситуацій. Вони дають можливість обговорити питання з багатьох аспектів і залучити до такого обговорення максимальну кількість студентів, сприяють розвитку мислення та мови, засвоєнню матеріалу та зобов'язують готуватися до кожного заняття.

Студент, беручи участь у практичному занятті, при обговоренні того чи іншого питання повинен:

- чітко формулювати основні теоретичні положення;
- обґрунтовувати і доводити свої міркування і твердження;
- давати повну і стислу відповідь на поставлене запитання;
- доповнювати доповідача та ін.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні всебічно розглянути і усвідомити зміст питань, що вино-

сяться на заняття, опрацювати необхідну літературу (підручники, навчальні посібники, наукову і спеціальну літературу) та нормативно-правові акти, постанови Верховного Суду України, рекомендації й роз'яснення Вищого господарського суду України, рішення Конституційного Суду України. Особливу увагу необхідно приділити судовій практиці. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

При підготовці до практичних занять та у процесі самостійної роботи студентів значну допомогу може надати використання різноманітних технічних засобів і технологій (комп'ютер, відеотехніка, мережа Internet, інформаційні банки даних). Найзручнішим для використання у навчальному процесі є комп'ютер, оскільки він допомагає здійснювати пошук і систематизацію необхідної інформації, мінімізує витрати часу на такі дії, оптимізує самостійну роботу студентів, надає доробкам студентів закінченого й естетичного вигляду.

Вивчаючи відповідні теми курсу, студент повинен набути навичок складання схем судових систем різних країн. Правильність складання цих актів перевіряє викладач.

Важливим засобом у засвоєнні знань є написання рефератів з основних і найактуальніших тем дисципліни. В них на основі аналізу та узагальнення наукового матеріалу порівнюються різні погляди науковців на певну проблему і визначається власна позиція студента з викладом відповідних аргументів.

Реферат має бути належним чином оформлений. На титульному аркуші студент повинен зазначити назву вузу, кафедри, повну назву теми реферату, своє прізвище та ініціали, а також вчений ступінь, звання, прізвище та ініціали наукового керівника, місце та рік написання реферату.

Для написання реферату студент повинен скласти план, який розкриває зміст обраної теми. План реферату, як правило, включає вступ, в якому коротко обґрунтовується актуальність обраної теми, основні питання, що розкривають зміст теми реферату і закінчення, де формулюються висновки, оцінки, пропозиції.

Викладення матеріалу має бути стислим, точним, послідовним, самостійним. Плагіат наукових праць з обраної теми не допускається. Робота має завершуватися висновком. Механічно переписані роботи оцінюються незадовільно і повертаються студентові для повторного виконання. У кінці реферату обов'язково наводиться список використаних джерел.

При написанні реферату слід робити виноски із зазначенням прізвища та ініціалів автора або авторів, назви книги або статті, місця і року видання, сторінки, з якої наведена цитата.

Обсяг реферату — 10–15 сторінок рукописного тексту або 6–8 сторінок машинописного чи комп'ютерного виконання на папері формату А4.

Критерії оцінювання рефератів

Оцінку “відмінно” отримує студент за послідовне, глибоке і змістовне розуміння й знання сутності заданої теми, вільне використання понять і термінів.

Оцінку “добре” отримує студент, який грамотно розкриває сутність теми, добре володіє термінами дисципліни, але допускає неістотні помилки, неповністю розкриває зміст обраної теми.

Оцінку “задовільно” отримує студент, який поверхово і не в повному обсязі викладає суть заданої теми, допускає багато помилок при викладенні матеріалу.

Оцінку “незадовільно” отримує студент, який не розуміє суті поставлених запитань, під час відповіді за навчальним матеріалом допускає грубі помилки, не орієнтується в сутності матеріалу, не розкриває змісту аналітичних питань.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **дисципліни** **“СУДОВІ СИСТЕМИ ТА ПОРІВНЯЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО”**

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
1	Змістовий модуль I. Судові системи світу Судові системи України та Російської Федерації	2	1	2
2	Судові системи США та Канади	4	2	2
3	Судові системи Німеччини та Австрії	2	1	2

1	2	3	4	5
4	Система установ Франції, що здійснюють функції правосуддя	2	1	2
5	Судові системи Італії та Іспанії	2	1	2
6	Судова система Великої Британії	4	2	2
7	Основи судового устрою Індії	1	1	2
8	Основи судового устрою Японії	1	1	2
	Змістовий модуль II. Порівняльне судове право	1	1	0,5
9	Процесуальне право України та Російської Федерації			
10	Процесуальне право Німеччини та Франції	1	1	0,5
11	Процедура розгляду справ у судах Англії	1	1	0,5
12	Процедура розгляду справ у судах США та Канади	1	1	0,5
Разом годин: 54		22	14	18

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни

“СУДОВІ СИСТЕМИ ТА ПОРІВНЯЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО”

Змістовий модуль I. Судові системи світу

Тема 1. Судова система України та Російської Федерації

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика судової системи Російської Федерації.
2. Загальні принципи організації та діяльності судів у Російській Федерації.
3. Загальні принципи організації та діяльності судів в Україні.
4. Законодавство, що регулює організацію та діяльність судів у Російській Федерації.
5. Законодавство, що регулює організацію та діяльність судів в Україні.
6. Організація та діяльність Апеляційного суду України.

7. Організація та діяльність місцевих судів в Україні.
8. Організація та діяльність спеціалізованих судів в Україні.
9. Повноваження та склад Верховного Суду України
10. Повноваження та склад Конституційного Суду Російської Федерації.
11. Повноваження та склад Конституційного Суду України.
12. Порівняльна характеристика військових судів в Україні, Німеччині та Іспанії.
13. Порівняльна характеристика організації та діяльності апеляційних судів в Україні та Франції.
14. Порівняльна характеристика судів нижчої ланки в Україні та Російській Федерації.
15. Правовий статус суддів і присяжних України.
16. Правовий статус суддів Російської Федерації.
17. Правовий статус суддів спеціалізованих судів в Україні.
18. Правовий статус суддів і вимоги до кандидатів у судді України.
19. Система судів загальної юрисдикції в Україні.
20. Система судів загальної юрисдикції в Російській Федерації.

Практичні завдання

1. Скласти схему судової системи України із зазначенням повноважень кожного суду.
2. Скласти схему судової системи Російської Федерації із зазначенням повноважень кожного суду.

Тести

1. Професійними судьями спеціалізованих судів в Україні можуть бути:

- а) громадяни України віком не молодше тридцяти років, які проживають в Україні не менш як десять років, володіють державною мовою, мають вищу освіту у галузі знань, що охоплюються межами юрисдикції відповідного спеціалізованого суду, та стаж роботи за спеціальністю не менше п'яти років;
- б) громадяни України віком не молодше двадцяти п'яти років, які мають вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як три роки, проживають в Україні не менш як десять років і володіють державною мовою;
- в) громадяни України віком не молодше двадцяти п'яти років, які мають вищу освіту у галузі знань, що охоплюються межами

юрисдикції відповідного спеціалізованого суду, та стаж роботи за спеціальністю не менше п'яти років, проживають в Україні не менш як десять років і володіють державною мовою.

2. Судову систему України складають:

- а) суди загальної юрисдикції та Конституційний Суд України;
- б) суди загальної юрисдикції, спеціальної юрисдикції та Конституційний Суд України.

3. Делегування функцій судів:

- а) допускаються;
- б) не допускаються.

4. Професійними суддями загальних судів в Україні можуть бути:

- а) громадяни України віком не молодше тридцяти років, які проживають в Україні не менш як десять років, володіють державною мовою, мають вищу освіту у галузі знань, що охоплюються межами юрисдикції відповідного спеціалізованого суду, та стаж роботи за спеціальністю не менше п'яти років;
- б) громадяни України віком не молодше двадцяти п'яти років, які має вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як три роки, проживають в Україні не менш як десять років і володіють державною мовою;
- в) громадяни України віком не молодше двадцяти п'яти років, які мають вищу освіту у галузі знань, що охоплюються межами юрисдикції відповідного спеціалізованого суду, та стаж роботи за спеціальністю не менше п'яти років, проживають в Україні не менш як десять років і володіють державною мовою.

5. Місцеві суди України – це:

- а) суди першої інстанції;
- б) суди першої ланки;
- в) правильні обидві відповіді.

6. Юрисдикція судів поширюється на:

- а) господарські, цивільні, адміністративні та кримінальні правовідносини;
- б) усі правовідносини, що виникають у державі.

7. Апеляційний суд України діє у складі:

- а) судової палати у кримінальних справах; військової судової палати;

- б) судової палати у цивільних справах; судової палати у кримінальних справах; судової палати у господарських справах; судової палати в адміністративних справах.

8. Народ безпосередньо бере участь у здійсненні правосуддя через:

- а) народних засідателів;
- б) присяжних;
- в) народних засідателів і присяжних;
- г) прокурорів.

9. Закрите судове засідання може бути:

- а) у справах про злочини осіб, які не досягли шістнадцятирічного віку, у справах про статеві злочини, а також в інших справах з метою запобігання розголошенню відомостей про інтимні сторони життя осіб, які беруть участь у справі та у разі коли цього потребують інтереси безпеки осіб, взятих під захист;
- б) коли може бути розголошена державна таємниця;
- в) у справах про злочини осіб, які не досягли шістнадцятирічного віку, у справах про статеві злочини, а також в інших справах з метою запобігання розголошенню відомостей про інтимні сторони життя осіб, які беруть участь у справі, та у разі коли цього потребують інтереси безпеки осіб, взятих під захист, та коли може бути розголошена державна таємниця.

10. Розгляд справ в апеляційному, касаційному порядку здійснюється судом:

- а) колегіально у складі не менше трьох професійних суддів;
- б) колегіально у складі не менше п'яти професійних суддів;
- в) одноособово.

11. До складу Пленуму Верховного Суду України входять:

- а) голови вищих спеціалізованих судів, їх перші заступники, голова Касаційного суду України та голова Апеляційного суду України;
- б) усі судді Верховного Суду України, голови вищих спеціалізованих судів, їх перші заступники, голова Касаційного суду України та голова Апеляційного суду України;
- в) усі судді Верховного Суду України, голови вищих спеціалізованих судів, їх перші заступники, голова Касаційного суду України та голова Апеляційного суду України, Президент України, прем'єр-міністр, голова Конституційного Суду України.

12. На народних засідателів і присяжних гарантії недоторканності суддів:

- а) поширюються;
- б) не поширюються;
- в) поширюються на час виконання ними у суді обов'язків, пов'язаних із здійсненням правосуддя.

13. Систему судів загальної юрисдикції складають:

- а) місцеві суди, апеляційні суди, Апеляційний суд України, Касаційний суд України, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України;
- б) місцеві суди, апеляційні суди, Апеляційний суд України, Касаційний суд України;
- в) місцеві суди, апеляційні суди, Апеляційний суд України, Касаційний суд України, Верховний Суд України.

14. Військові суди належать до:

- а) загальних судів;
- б) спеціалізованих судів;
- в) правильні обидві відповіді.

15. Суди загальної юрисдикції утворюються і ліквідуються:

- а) Верховною Радою України за поданням Міністра юстиції України, погодженим з Головою Верховного Суду України або головою відповідного вищого спеціалізованого суду;
- б) Президентом України за поданням Міністра юстиції України, погодженим з Головою Верховного Суду України або головою відповідного вищого спеціалізованого суду;
- в) Президентом України за поданням Вищої Ради юстиції України, погодженим з Головою Верховного Суду України або головою відповідного вищого спеціалізованого суду.

16. Місцезнаходження і статус суду визначаються з урахуванням принципів:

- а) територіальності та спеціалізації;
- б) територіальності;
- в) спеціалізації.

17. Місцевими загальними судами є:

- а) районні, районні у містах, міські та міськрайонні суди;
- б) військові суди гарнізонів;
- в) районні, районні у містах, міські та міськрайонні суди, а також військові суди гарнізонів.

18. Касаційною інстанцією щодо цивільних справ є:

- а) Касаційний Суд України;
- б) Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України;
- в) Верховний Суд України.

19. Повноваження місцевих судів полягають у такому:

- а) місцеві загальні суди розглядають кримінальні та цивільні справи, а також справи про адміністративні правопорушення;
- б) місцеві суди розглядають кримінальні та цивільні справи, а також справи про господарські спори;
- в) місцеві суди розглядають справи, що виникають з господарських правовідносин, кримінальні та цивільні справи, а також справи про адміністративні правопорушення.

20. В Україні нині суд присяжних:

- а) діє;
- б) не діє.

21. У РФ діють:

- а) федеральні суди та конституційні суди;
- б) федеральні суди, конституційні суди та мирові судді суб'єктів РФ.

22. Відповідно до Конституції РФ суддями в РФ можуть бути:

- а) громадяни РФ, які досягли 25 років, мають вищу юридичну освіту і досвід роботи не менше семи років;
- б) громадяни РФ, які досягли 25 років, мають вищу юридичну освіту і досвід роботи не менше п'яти років;
- в) громадяни РФ, які досягли 25 років, мають вищу юридичну освіту і досвід роботи не менше трьох років.

23. Судді в РФ є:

- а) змінними;
- б) незмінними.

24. Судді Конституційного Суду РФ, Верховного Суду РФ, Вищого Арбітражного Суду РФ призначаються:

- а) Президентом РФ;
- б) з'їздом суддів;
- в) Радою Федерації за поданням Президента РФ.

25. Верховний Суд РФ діє у складі:

- а) Пленуму Верховного Суду РФ; Президії Верховного Суду РФ; Касаційної колегії, Судової колегії з цивільних справ; Судової колегії з кримінальних справ; Військової колегії;

- б) Пленуму Верховного Суду РФ; Президії Верховного Суду РФ; Судової колегії з цивільних справ; Судової колегії з кримінальних справ; Військової колегії;
- в) Судової колегії з цивільних справ; Судової колегії з кримінальних справ; Судової колегії з адміністративних справ; Військової колегії.

26. Пленум Верховного Суду РФ скликається:

- а) не рідше як один раз в три місяці і правочинний за наявності не менше 2/3 його складу;
- б) не рідше як один раз на чотири місяці і правочинний за наявності не менше 1/3 його складу;
- в) не рідше як один раз на чотири місяці і правочинний за наявності не менше 2/3 його складу.

27. Мирові судді в РФ є:

- а) судьями загальної юрисдикції суб'єктів РФ і входять в єдину судову систему РФ;
- б) судьями спеціальної юрисдикції суб'єктів РФ і входять в єдину судову систему РФ.

28. Мировий суддя розглядає у першій інстанції:

- а) кримінальні справи про злочини, за здійснення яких може бути призначене максимальне покарання, що не перевищує двох років позбавлення волі;
- б) кримінальні справи про злочини, за здійснення яких може бути призначене максимальне покарання, що не перевищує трьох років позбавлення волі;
- в) кримінальні справи про злочини, за здійснення яких може бути призначене максимальне покарання, що не перевищує п'яти років позбавлення волі.

29. Систему арбітражних судів у РФ складають:

- а) Вищий арбітражний суд РФ; федеральні арбітражні суди округів; арбітражні суди республік, країв, областей, міст федерального значення, автономної області, автономних округів;
- б) Вищий арбітражний суд РФ; федеральні арбітражні суди округів.

30. Конституційний Суд РФ складається із:

- а) 19 суддів;
- б) 18 суддів;
- в) 20 суддів.

Література [16; 24–25; 30; 38; 39; 41; 54; 71]

Тема 2. Судова система США та Канади

Питання для самоконтролю

1. Апеляційне провадження у США.
2. Загальна характеристика діяльності спеціальних судів і системи військових судів у США.
3. Загальна характеристика судової системи США.
4. Конституційні основи судової влади у США.
5. Повноваження та склад Верховного суду США.
6. Правовий статус суддів США.
7. Суди штатів США.
8. Федеральна система судів у США.
9. Основи судоустрою Канади.
10. Структура і юрисдикція судів Канади.
11. Верховний суд Канади.
12. Статус суддів Канади.

Практичні завдання

1. Скласти схему федеральної системи судів США із зазначенням повноважень кожного суду.
2. Скласти схему системи судів штатів США із зазначенням повноважень кожного суду.

Теми рефератів

1. Апеляційна процедура в Канаді.
2. Апеляційне провадження у США.
3. Конституційні основи судової влади у США.
4. Статус суддів Канади.

Література [4–6; 9; 11; 13–15; 19; 20; 23; 29; 34; 36; 39; 43; 45–49; 55; 63; 70; 71]

Тема 3. Судові системи Німеччини та Австрії

Питання для самоконтролю

1. Адміністративні суди Німеччини та Австрії.
2. Загальна характеристика судової системи Австрії.
3. Загальна характеристика судової системи Німеччини.
4. Конституційні основи судових систем Німеччини та Австрії.
5. Повноваження конституційних судів Німеччини та Австрії.
6. Федеральні та федерально-земельні ланки судової системи загальної юрисдикції в Німеччині (спільне та особливості).
7. Повноваження суду коронера.

Практичні завдання

1. Скласти схему судової системи Німеччини із зазначенням повноважень кожного суду.
2. Скласти схему системи судів Австрії із зазначенням повноважень кожного суду.

Теми рефератів

1. Адміністративні суди Німеччини та Австрії.
2. Конституційні суди Німеччини та Австрії.
3. Федеральні та федерально-земельні ланки судової системи загальної юрисдикції в Німеччині (спільне та особливості).

Тести

1. Федеральний патентний суд Німеччини належить до системи судів:

- а) звичайної юрисдикції;
- б) спеціальної юрисдикції.

2. Професійними суддями у ФРН є:

- а) особи, які склали іспит на суддівську службу під час закінчення чотирирічної суддівської підготовчої служби;
- б) спеціально підготовлені особи, які здобули юридичну освіту і були призначені на державну посаду судді, мінімальний вік для претендента на вищі суддівські посади — 35 років;
- в) особи, які здобули юридичну освіту і були призначені на державну посаду судді, мінімальний вік для претендента на вищі суддівські посади — 25 років.

3. Безпосередньо федеральним парламентом ФРН на термін 12 років обираються тільки судді:

- а) Федерального адміністративного суду;
- б) Федерального суду з трудових питань;
- в) Федеральної фінансової палати;
- г) Верховного федерального суду;
- д) Федерального конституційного суду.

4. Касація у ФРН — це оскарження (ревізія) вироку чи рішення суду з мотивів:

- а) порушення закону чи неправильного його застосування;
- б) відповідності вироку фактичним обставинам справи.

5. Касаційні скарги розглядаються сенатами Верховного федерального суду у складі:

- а) трьох членів на чолі з головою сенату;
- б) п'яти членів на чолі з головою сенату;
- в) семи членів на чолі з головою сенату.

6. Як суд першої інстанції кримінальний сенат вищого суду землі розглядає справи:

- а) про державну зраду, шпигунство, терористичні акти тощо або справи про злочини, підсудних нижчому суду землі, але визнаних особливо значущими чи складними;
- б) справи про особливо значні чи складні злочини;
- в) будь-які справи.

7. Дільничні суди розглядають цивільні справи:

- а) одноособово;
- б) колегіально.

8. Шеффени — це особи, які залучаються до виконання обов'язків щодо списків кандидатів, що складаються:

- а) радою громади з громадян, що мешкають у ній, які досягли 35 років і не мають обмежень (судимості, фізичних чи психічних недуг, посадових обов'язків та ін.);
- б) головою дільничного суду з громадян, що мешкають у ній, які досягли 25 років і не мають обмежень (судимості, фізичних чи психічних недуг, посадових обов'язків та ін.);
- в) радою громади з громадян, що мешкають у ній, які досягли 30 років і не мають обмежень (судимості, фізичних чи психічних недуг, посадових обов'язків та ін.).

9. Суди земель у трудових справах належать до:

- а) першої інстанції;
- б) апеляційної інстанції;
- в) касаційної інстанції.

10. Система судів із соціальних питань створена для розгляду:

- а) справ, пов'язаних зі сплатою податків і митних зборів;
- б) суперечок між наймодавцями й індивідуальними працівниками з питань оплати праці, надання відпусток, звільнення, а також конфліктів між профспілками й об'єднаннями підприємців;

- в) конфліктів, пов'язаних із соціальним страхуванням, виплатою допомоги безробітним і наданням громадянам, що повернулися на батьківщину, безкоштовної чи пільгової медичної допомоги.

Література [12; 22; 39; 58; 65; 66; 69; 71]

Тема 4. Система установ Франції, що здійснюють функції правосуддя

Питання для самоконтролю

1. Адміністративна юстиція Франції.
2. Конституційна рада Франції.
3. Система загальних судів (магістратура), структура кримінальних і цивільних судів.
4. Статус магістратури. Вища рада магістратури.
5. Адміністративна юстиція.
6. Державна рада Франції.
7. Висока палата правосуддя.
8. Загальна характеристика судової системи Франції.
9. Повноваження Вищої ради магістратури у Франції.
10. Повноваження Державної ради Франції.
11. Повноваження суду у розв'язанні конфліктів Франції.
12. Порівняльна характеристика організації та діяльності апеляційних судів України та Франції.
13. Правовий статус суддів Франції.
14. Система загальних судів (магістратура) у Франції.
15. Повноваження трибуналів малої інстанції у Франції.

Практичні завдання

1. Скласти схему судової системи Франції із зазначенням повноважень кожного суду.
2. Скласти схему судів загальної юрисдикції Франції із зазначенням повноважень кожного суду.

Теми рефератів

1. Висока палата правосуддя Франції.
2. Державна рада Франції.
3. Система загальних судів (магістратура) у Франції.
4. Статус магістратури. Вища рада магістратури у Франції.

Тести

1. Судова система Франції має таку структуру:

- а) трибунали і спеціалізовані суди, апеляційні суди; касаційний суд;
- б) трибунали і спеціалізовані суди, апеляційні суди; вищі спеціалізовані суди, касаційний суд;
- в) суди першої, другої та третьої інстанцій.

2. Суд присяжних Франції компетентний розглядати:

- а) кримінальні справи щодо злочинів, за вчинення яких передбачено покарання у вигляді тюремного ув'язнення строком понад п'ять років;
- б) будь-які кримінальні справи, однак необхідне прохання підсудного.

3. Касаційний суд Франції має:

- а) чотири палати;
- б) п'ять палат;
- в) шість палат;
- г) сім палат.

4. У Франції лише питання права розглядають:

- а) трибунали;
- б) спеціалізовані суди;
- в) апеляційні суди;
- г) касаційний суд.

5. Зазначте, яка палата апеляційного суду розглядає скарги щодо вироків поліцейського суду в суді малої інстанції та виправного суду в суді великої інстанції:

- а) обвинувальна палата;
- б) палата у соціальних справах;
- в) з виправних справ;
- г) палата у цивільних справах.

6. Сесії суду присяжних відбуваються:

- а) щомісячно;
- б) один раз на два місяці;
- в) щоквартально;
- г) один раз на півроку.

7. Вироки суду присяжних апеляційному оскарженню:

- а) підлягають;
- б) не підлягають.

**8. У трибуналі малого процесу справи завжди слухаються суд-
дями:**

- а) одноособово;
- б) колегіальні.

9. Повноваженнями суду у справах опіки є:

- а) виплати соціальної допомоги, пов'язаної з опікою загалом;
- б) майнові претензії на суму понад 30 тис. франків;
- в) опікування дітей, батьки яких загинули під час військових дій або природних і техногенних катастроф;
- г) охорона прав неповнолітніх осіб або осіб, тимчасово обмеже-
них у дієздатності; піклування і опікування над недієздатним
неповнолітнім;
- д) позови щодо стягнення збитків, заподіяних будь-якими транс-
портними засобами, визнання особи дієздатною;
- е) спори щодо нерухомості;
- є) справи щодо батьківських прав;
- ж) справи щодо шлюбу та розлучення; питання усиновлення, гро-
мадянства;
- з) управління майном і встановлення опіки над неповнолітнім.

Література [7; 33; 37; 39; 40; 52; 57; 64; 71]

Тема 5. Судові системи Італії та Іспанії

Питання для самоконтролю

1. Конституційні основи судової влади Італії.
2. Конституційний суд Італії
3. Суди загальної юрисдикції (магістратура): органи правосуддя (мирові судді, претори, трибунали, апеляційні та касаційні суди, суд присяжних); судді (ієрархія посад, вимоги до суддів та їх під-
готовка порядок призначення); прокуратура.
4. Вища рада магістратури Італії.
5. Конституційні основи судової влади Іспанії.
6. Конституційний суд Іспанії
7. Огляд організації судів загальної юрисдикції Іспанії.
8. Генеральна рада судової влади (порядок формування; статус осіб,
які належать до цієї установи; структура; акти).

Практичні завдання

1. Скласти схему судів загальної юрисдикції Іспанії із зазначенням повноважень кожного суду.
2. Скласти схему судів загальної юрисдикції Італії із зазначенням повноважень кожного суду.
3. Скласти схему судової системи Іспанії із зазначенням повноважень кожного суду.
4. Скласти схему судової системи Італії із зазначенням повноважень кожного суду.

Теми рефератів

1. Вища рада магістратури Італії.
2. Генеральна рада судової влади Іспанії (порядок формування; статус осіб, які належать до цієї установи; структура; акти).

Література [18; 26; 27; 35; 50; 60; 71]

Тема 6. Судова система Великої Британії

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика діяльності судів нижчої ланки Великої Британії.
2. Загальна характеристика судової системи Великої Британії.
3. Загальна характеристика судової системи Шотландії.
4. Порівняльна характеристика правового статусу суддів, присяжних України та Великої Британії.
5. Правовий статус суддів Великої Британії.
6. Суди з кримінальних справ у Великій Британії.
7. Суди з цивільних справ у Великій Британії.
8. Характеристика судів графств Великобританії.
9. Повноваження магістратських судів Великої Британії.
10. Повноваження Високого суду Великобританії.
11. Структура Високого суду Великобританії. Повноваження відділень Високого суду.
12. Апеляційний суд Великобританії.
13. Повноваження лицарських і церковних судів у Великобританії.

Практичні завдання

1. Скласти схему судової системи Великої Британії із зазначенням повноважень кожного суду.
2. Скласти схему судової системи Шотландії із зазначенням повноважень кожного суду.

3. Скласти схему судів першої інстанції Великої Британії із зазначенням повноважень кожного суду.
4. Скласти схему судів спеціальної юрисдикції Великої Британії із зазначенням повноважень кожного суду.

Теми рефератів

1. Статус суддів Великої Британії.
2. Статус суддів і вимоги до кандидатів у судді (Україна, РФ, США, Франція, Велика Британія, Японія).
3. Суди з кримінальних справ у Великій Британії.
4. Суди з цивільних справ у Великій Британії.

Тести

1. Суди спеціальної юрисдикції Великої Британії – це:

- а) трибунал з питань трудових відносин, трибунал з питань соціального забезпечення, суд з питань обмежень свободи підприємництва, податкові трибунали, трибунали із земельних спорів, компенсаційні трибунали, військові трибунали, рицарські суди, церковні суди, відомчі трибунали;
- б) трибунал з питань трудових відносин, трибунал з питань соціального забезпечення, суд з питань обмежень свободи підприємництва, рицарські суди, церковні суди, відомчі трибунали;
- в) суд з питань обмежень свободи підприємництва, податкові трибунали, трибунали із земельних спорів, компенсаційні трибунали, військові трибунали, рицарські суди, церковні суди, відомчі трибунали.

2. Соліситори – це:

- а) юристи, які мають виключне право виступати у вищих судових інстанціях. Щоб стати соліситором, необхідно пройти стажування у досвідченого баристера;
- б) категорія юристів. Вони дають консультації своїм клієнтам, часто на постійній основі, готують до розгляду цивільні та кримінальні справи в інтересах своїх клієнтів, виступають від імені обвинувачення чи захисту, а також як представники інтересів сторін у судах нижчих інстанцій. Кандидати в соліситори повинні мати юридичну освіту або пройти курс навчання при юридичному товаристві, вони складають спеціальні іспити і проходять дворічне стажування.

3. Лицарський суд розглядає справи:

- а) про право користування геральдичними девізами та гербами;
- б) про честь і гідність графств;
- в) про користування гербом Великої Британії.

4. Присяжними не можуть бути:

- а) особи віком до 18 та старші 70 років, психічно хворі, священнослужителі, судові та правоохоронні службовці, юристи, а також ті, кого протягом останніх десяти років було ув'язнено;
- б) психічно хворі, священнослужителі, судові та правоохоронні службовці, юристи, а також ті, кого протягом останніх десяти років було ув'язнено;
- в) особи віком до 18 та старші 70 років, психічно хворі, священнослужителі, судові та правоохоронні службовці.

5. Повноваженнями відділення Королівської лави є:

- а) функції судочинства у першій інстанції, а також деякі функції апеляційного судочинства; зокрема, до нього належить розгляд і перегляд справ у галузі цивільного і кримінального законодавства згідно із поданою апеляцією;
- б) функції апеляційного судочинства; зокрема, до нього належить розгляд і перегляд справ у галузі цивільного і кримінального законодавства згідно із поданою апеляцією;
- в) функції судочинства у першій інстанції.

6. Юрисдикція консисторських судів поширюється:

- а) на заяви про непристойну поведінку священнослужителів і постійне невиконання ними обов'язків;
- б) на заяви про неправильне застосування церковних законів і непристойну поведінку священнослужителів.

7. Суддею консисторського суду може бути:

- а) канцлер єпархії, призначений єпископом, віком не молодше 30 років, який є або баристером із 7-річним стажем, або посідає високу суддівську посаду;
- б) будь-яка особа, призначена єпископом, віком не молодше 30 років, яка є баристером із 7-річним стажем;
- в) канцлер єпархії, призначений єпископом, який є або баристером із 7-річним стажем, або посідає високу суддівську посаду.

8. Коронер — це особа, яка призначається:

- а) місцевими органами влади зі складу баристерів, соліситорів чи лікарів з 5-річним стажем;

- б) судовими органами зі складу баристерів, соліситорів чи лікарів з 10-річним стажем;
- в) місцевими органами влади зі складу баристерів, соліситорів з 5-річним стажем.

9. Коронер – посадова особа, обов'язком якої є:

- а) розслідування будь-якої кримінальної справи;
- б) проведення дізнання щодо нещасних випадків з летальним кінцем або смерті за неясних обставин.

10. Пожиттєво позбавляються права бути присяжними особи, яких коли-небудь було засуджено до позбавлення волі на строк:

- а) три і більше років;
- б) п'ять і більше років,
- в) десять і більше років.

11. Судова система Шотландії:

- а) дворівнева;
- б) трирівнева;
- в) чотирьохрівнева.

12. Зазначте, в яких випадках в суді палати лордів повинні бути присутніми шотландські правники:

- а) коли розглядається апеляція на рішення Сесійного суду Шотландії;
- б) в усіх;
- в) їхня присутність не потрібна;
- г) в усіх, але особливо коли розглядається апеляція на рішення Сесійного суду Шотландії.

13. До судів нижчого рівня у Шотландії належать:

- а) окружні суди і магістратські суди;
- б) окружні суди і шерифські суди;
- в) магістратські і шерифські суди.

14. Мирові судді окружних судів призначаються:

- а) місцевими органами влади лише з числа професійних юристів, які не менше ніж 5 років займалися практикою як баристери або соліситори;
- б) Державним секретарем від імені корони за поданням органів місцевої влади. Вимоги щодо юридичної освіти для цієї категорії суддів не є обов'язковими.

15. Розгляд магістратами справ в окружному суді здійснюється:

- а) одноособово;
- б) по двоє і більше;
- в) одним професійним суддею і двома мировими.

16. Шерифами призначаються лише особи, які мають стаж роботи баристера або соліситора не менше ніж:

- а) 10 років.
- б) 5 років.
- в) 15 років.

17. Юрисдикція шерифських судів у справах за обвинувальним актом — це:

- а) максимальна міра покарання — 3 роки позбавлення волі і не-обмежена сума штрафу, якщо нормативно не встановлено їх межі;
- б) позбавлення волі до 3 місяців (при повторності — до 6 місяців) і штраф за злочини, які передбачені загальним правом, до 150 фунтів стерлінгів.

18. У кримінальному судочинстві головні шерифи не мають:

- а) касаційної юрисдикції;
- б) апеляційної юрисдикції.

19. Шерифські суди не мають права розглядати такі справи:

- а) позови про ліквідацію компаній, капітал яких не перевищує 120 тис. фунтів стерлінгів;
- б) мають права розглядати усі справи, що їм надходять.

20. Високий суд юстиціарів є:

- а) вищою й остаточною інстанцією щодо рішень шотландських судів з кримінальних справ;
- б) вищою й остаточною інстанцією щодо рішень усіх шотландських судів.

Література [2; 3; 8; 9; 17; 32; 39; 52; 62; 71]

Тема 7. Основи судового устрою Індії

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика судової системи Індії.
2. Загальна характеристика судової системи штатів Індії.
3. Повноваження судів нижчого рівня Індії.

4. Ієрархія та єдність федеральних і штатних судів
5. Верховний суд Індії: порядок призначення суддів; особливості як федерального органу; апеляційна інстанція; функції Конституційного суду; прецедентна практика.
6. Судова система штатів: юрисдикція Вищого суду штату; суди нижчого рівня.
7. Правовий статус суддів Індії.
8. Суди панчаятів в Індії.
9. Суди мунсифів в Індії.

Практичні завдання

Скласти схему судової системи Індії із зазначенням повноважень кожного суду.

Теми рефератів

1. Ієрархія та єдність федеральних і штатних судів.
2. Верховний суд Індії.

Тести

1. Верховний суд Індії є:

- а) судом першої інстанції, який уповноважений розглядати суперечки між урядом Індії і штатами, а також між штатами;
- б) вищою апеляційною інстанцією у кримінальних і цивільних справах.

2. Суди панчаятів в усіх штатах є початковою інстанцією щодо:

- а) цивільних справ;
- б) кримінальних справ;
- в) адміністративних справ.

3. У судах панчаятів діють:

- а) судді — індуси;
- б) судді, які обираються населенням зі свого середовища й виконують обов'язки на громадських засадах.

4. Суди мунсифів розглядають справи про майнові суперечки:

- а) від 1 тис. до 5 тис. рупій;
- б) від 5 тис. до 15 тис. рупій;
- в) від 15 тис. до 25 тис. рупій.

5. Апеляції на рішення мунсифів можуть розглядати:

- а) суди панчаятів;
- б) додаткові або допоміжні судді;
- в) судові магістрати.

6. Окружний суддя є повноправним суддею з необмеженими повноваженнями щодо розгляду:

- а) кримінальних справ у першій інстанції;
- б) цивільних справ у першій інстанції;
- в) адміністративних справ у першій інстанції.

7. Суддя вищого суду обіймає посаду до:

- а) 55 років;
- б) 60 років;
- в) 62 років.

8. Члени верховного суду призначаються:

- а) президентом з числа найвизначніших юристів країни за консультації з головним суддею і міністрами кабінету;
- б) парламентом з числа найвизначніших юристів країни за консультації з головним суддею і міністрами кабінету;

9. Суди панчаятів можуть застосувати:

- а) засоби виховного впливу, штрафи або примусовий обов'язок до здійснення певних доручень чи дій;
- б) лише штрафи;
- в) позбавлення волі.

10. Верховний суд Індії складається із:

- а) 17 членів;
- б) 18 членів;
- в) 19 членів.

Література [21; 42; 56; 71]

Тема 8. Основи судового устрою Японії

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика судової системи Японії.
2. Конституційні засади судової влади Японії.
3. Повноваження та склад Верховного суду Японії.
4. Порівняльна характеристика діяльності мирових суддів Російської Федерації та прискорених судів Японії.
5. Правовий статус суддів Японії.
6. Характеристика діяльності судів вищого рівня в Японії.

Практичні завдання

Скласти схему судової системи Японії із зазначенням повноважень кожного суду.

Теми рефератів

1. Конституційні основи судової влади Японії.
2. Статус суддів і вимоги до кандидатів у судді (Україна, РФ, США, Франція, Велика Британія, Японія).

Тести

1. В Японії адміністративні та військові суди:

- а) існують;
- б) не існують.

2. Судді Верховного суду Японії йдуть у відставку після досягнення:

- а) 65-річного віку;
- б) 70-річного віку;
- в) 75-річного віку.

3. Прискорений суд має юрисдикцію слухати цивільні справи з претензіями на суму не більше:

- а) 500 тис. єн;
- б) 700 тис. єн;
- в) 900 тис. єн.

4. Вищий суд Японії, крім Токійського вищого суду, має юрисдикцію щодо:

- а) апеляцій на рішення, винесені місцевими чи сімейними судами;
- б) апеляцій на рішення, винесені Комісією з питань дотримання справедливості в торгівлі, Агентством з патентів і Довідковим агентством з нещасних випадків на морі;
- в) правильні обидві відповіді.

5. Місцевий суд Японії розглядає:

- а) усі справи в першій інстанції, також має апеляційну юрисдикцію щодо рішень прискореного суду з кримінальних справ;
- б) усі справи в першій інстанції, також має апеляційну юрисдикцію щодо рішень прискореного суду з цивільних справ;
- в) усі справи в першій інстанції, також має апеляційну юрисдикцію щодо рішень прискореного суду з цивільних і кримінальних справ.

6. Сімейний суд Японії вирішує спори у такий спосіб:

- а) ухвалення рішення або примирення сторін;
- б) ухвалення рішення;
- в) примирення сторін.

7. До розгляду Верховним судом Японії приймаються лише скарги:

- а) щодо оцінювання фактичних обставин справи;
- б) з питань права;
- в) щодо оцінювання фактичних обставин справи та з деяких питань права.

8. Суддею в Японії може бути:

- а) юрист, який має не менше 10 років практичного досвіду на посадах помічника судді, судді прискореного суду, громадського прокурора, практикуючого адвоката або університетського професора юриспруденції чи його помічника;
- б) громадянин Японії, який протягом десяти років обіймав тільки судові посади на території Японії або десять років був адвокатом при Вищому суді в будь-якому місті.

9. Юрисдикцію щодо адміністративних справ, пов'язаних з виборами, процедурою надання судових наказів офіційній особі про виконання вимоги позивача, петиції про судовий наказ з приводу передавання заарештованого до суду та справ, пов'язаних із повстанням, має:

- а) лише Токійський вищий суд;
- б) будь-який вищий суд;
- в) будь-який місцевий суд.

10. Розгляд справ у прискореному суді відбувається:

- а) тільки колегіально;
- б) тільки одноособово.

Література [10; 52; 68; 71]

Змістовий модуль II. Порівняльне судове право

Тема 9. Процесуальне право України та Російської Федерації

Питання для самоконтролю

1. Загальне положення щодо судового процесу в Україні: поняття судового процесу; принципи судочинства; поняття судових актів.

2. Кримінально-процесуальне право: порушення кримінального переслідування; досудове слідство, процесуальні дії; докази (збирання, вимоги, допустимість); провадження справ у судах першої інстанції; оскарження та порядок перегляду судових рішень.

3. Цивільне процесуальне право: учасники процесу; підготовка справи до розгляду в суді; судовий розгляд; оскарження та перегляд судових рішень.

4. Загальне положення щодо судового процесу в Російській Федерації.

5. Кримінально-процесуальне право: порушення кримінального переслідування; попереднє слідство, процесуальні дії; докази (збирання, вимоги, допустимість); провадження справ у судах першої інстанції; оскарження та порядок перегляду судових рішень.

6. Цивільне процесуальне право: учасники процесу; підготовка справи до розгляду в суді; судовий розгляд; оскарження та перегляд судових рішень.

Теми рефератів

1. Порушення провадження у кримінальній справі за КПК України та КПК РФ.
2. Порушення провадження у цивільній справі за ЦПК України та ЦПК РФ.

Література [38; 39; 41; 54]

Тема 10. Процесуальне право Німеччини та Франції

Питання для самоконтролю

1. Загальні положення розгляду справ у судах загальної юрисдикції Німеччини.
2. Загальні положення розгляду справ у судах загальної юрисдикції Франції.
3. Кримінальний процес: порушення та розслідування кримінальних справ; докази у кримінальних справах; провадження справ у судах першої інстанції; порядок оскарження та розгляду скарг на судові рішення.
4. Цивільний процес: порушення цивільної справи та учасники процесу; докази у цивільному судочинстві; розгляд справ у судах першої інстанції; оскарження та перегляд судових рішень.

Теми рефератів

1. Порушення провадження у кримінальній справі за законодавством Франції та Німеччини.
2. Порушення провадження у цивільній справі за законодавством Франції та Німеччини.

3. Розгляд господарських спорів за законодавством Франції та Німеччини.
4. Порівняльна характеристика розгляду кримінальних справ в Україні, Франції та Німеччині.

Література [7; 22; 33; 37; 39; 57; 58; 61]

Тема 11. Процедура розгляду справ у судах Англії

Питання для самоконтролю

1. Загальне уявлення про судову процедуру в Англії.
2. Кримінальний процес: порушення та розслідування кримінальних справ; докази та їх оцінювання; провадження справи у судах першої інстанції; оскарження судових рішень.
3. Цивільний процес: порушення цивільної справи та учасники процесу; докази у цивільному судочинстві; розгляд справ у судах першої інстанції; оскарження та перегляд судових рішень.

Теми рефератів

1. Порушення провадження у кримінальній справі за законодавством Великобританії.
2. Порушення провадження в цивільній справі за законодавством Великобританії.
3. Розгляд господарських спорів за законодавством Великобританії.
4. Порівняльна характеристика розгляду кримінальних справ в Україні, Франції, Великобританії та Німеччині.

Література [2; 3; 8; 32; 52; 58; 62]

Тема 12. Процедура розгляду справ у судах США та Канади

Питання для самоконтролю

1. Загальне уявлення про судове право у США.
2. Процедура розгляду кримінальних справ у США.
3. Процедура розгляду цивільних справ у США.
4. Апеляційне провадження у США.
5. Загальний огляд судової процедури у Канаді.
6. Процедура розгляду кримінальних справ у Канаді.
7. Процедура розгляду цивільних справ у Канаді.
8. Апеляційна процедура в Канаді.

Теми рефератів

1. Порушення провадження у кримінальній справі за законодавством США і Канади.
2. Порушення провадження в цивільній справі за законодавством США і Канади.
3. Розгляд господарських спорів за законодавством США і Канади.
4. Порівняльна характеристика розгляду кримінальних справ в Україні, США і Канаді.

Література [11; 13–15; 28; 29; 31; 34; 36; 39; 44–49; 52; 53; 59; 70]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Молдован В. В., Молдован А. В.* Порівняльне кримінально-процесуальне право: Україна, ФРН, Франція, Англія, США. — К., 1999.
2. *Шишкін В. І.* Судові системи країн світу: Навч. посіб.: У 3 кн. — К.: Юрінком Інтер, 2001.

Додаткова

3. *Австрійская республика:* Конституция и законодательные акты. — М., 1985.
4. *Апарова Т. В.* Суды и судебный процесс Великобритании. Англия, Уэльс, Шотландия. — М., 1996.
5. *Арчер П.* Английская судебная система. — М., 1959.
6. *Белюсова Е. В.* Правовое положение коренного населения Канады // Правоведение. — 1989. — № 3.
7. *Бельсон Я. М., Ливанцев К. Е.* История государства и права США. — Л., 1982.
8. *Боботов С. В.* Введение в правовую систему США. — М.: Норма, 1997.
9. *Боботов С. В.* Правосудие во Франции. — М., 1994.
10. *Богдановская И. Ю.* Закон в английском праве. — М., 1987.
11. *Бойцова В. В.* Омбудсман как защитник фундаментальных личных прав (Новая Зеландия, Великобритания, Канада, Австралия). — Тверь, 1994.
12. *Вагацума С., Ариидзуми Т.* Гражданское право Японии: В 2 ч. — М., 1983.

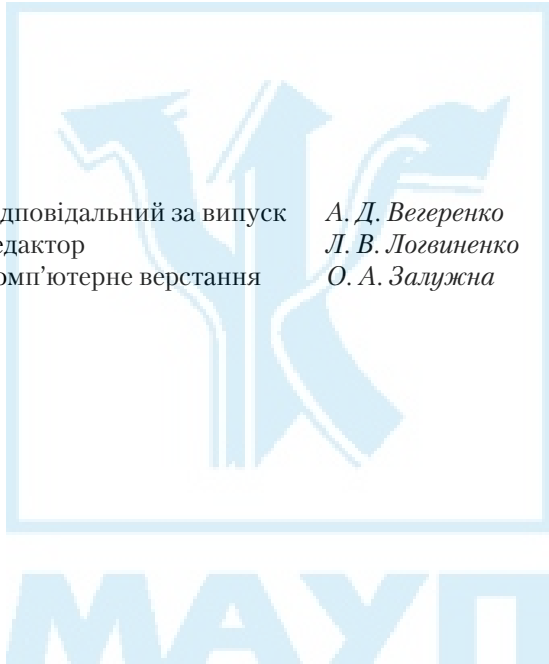
13. *Власихин В.* Служба обвинения в США: закон и политика. — М., 1987.
14. *Германское право*: В 2 ч. — М., 1996.
15. *Гражданский кодекс* Квебек. — М.: Статут, 1999.
16. *Гуценко К. Ф.* Основы уголовного процесса США. — М., 1994.
17. *Гуценко К. Ф.* Уголовная юстиция США. — М., 1979
18. *Гуценко К. Ф., Ковалев М. А.* Правоохранительные органы. — М., 1997.
19. *Давид Р., Жоффре-Спинози К.* Основные правовые системы современности. — М.: Междунар. отношения, 1996.
20. *Делла Мара Т.* Уголовный процесс Италии: реформа и контрреформа // Государство и право. — 1993. — № 1.
21. *Деніел Джон Мідор.* Суды в Сполучених Штатах. — К., 1991.
22. *Джинджер Энн Ф.* Верховный суд и суд права человека в США. — М., 1981.
23. *Дурга Дас Басу.* Основы конституционного права Индии. — М.: Прогресс, 1986.
24. *Жалинский А., Рерихта А.* Введение в немецкое право. — М., 2001.
25. *Зайчук О. В.* Правовая система США. — К.: Наук. думка, 1992.
26. Закон України “Про Конституційний Суд України”.
27. Закон України “Про судоустрій України” від 07.02.02.
28. *Испания*: Конституция и законодательные акты. — М.: Прогресс, 1982.
29. *Италия*: Конституция и законодательные акты. — М.: Прогресс, 1988.
30. *Карлен Д.* Американские суды: система и персонал. — М., 1972.
31. *Кларк Р.* Преступность в США. — М., 1975.
32. *Конституція* України, 1996.
33. *Крашенинникова Н. А.* Индусское право: история и современность. — М.: МГУ, 1982.
34. *Кросс Р.* Прецедент в английском праве. — М., 1985.
35. *Крылова Н. Е.* Основные черты нового Уголовного кодекса Франции. — М.: СПАРК, 1996.
36. *Ллойд Л. Уайнреб.* Отказ в правосудии. Уголовный процесс США. — М.: Юрид. лит., 1985.
37. *Лубенский А. И.* Уголовный процесс Италии. — М., 1973.

38. *Махов В. Н., Пешков М. А.* Уголовный процесс США (досудебные стадии). — М.: ЗАО “Бизнес- школа “Интел-Синтез”, 1998.
39. *Миргородський Ю., Миргородський Д.* Касаційне провадження у кримінальному процесі Франції // Право України. — 1997. — № 3.
40. *Молдован В. В.* Судоустрій України. — К., 2000.
41. *Морандьер Ж.* Гражданское право Франции: В 2 ч. — М.: Юрид. колледж МГУ, 1993.
42. *Наумов А. В.* Российское уголовное право. — М.: БЕК, 1996.
43. *Никифоров Б. С.* Уголовное законодательство Республики Индии. — М., 1958.
44. *Никифоров В. С., Решетников Ф. М.* Современное американское уголовное право. — М.: Наука, 1990.
45. *Николайчик В. М.* США: Полицейский контроль над обществом. — М.: Наука, 1987.
46. *Николайчик В. М.* Уголовное правосудие США. — М., 1995.
47. *Николайчик В. М.* Уголовный процесс США. — М., 1981.
48. *Пешков М. А.* Государственный обвинитель в уголовном процессе США // Законность. — 1998. — № 1.
49. *Пешков М. А.* Особенности возбуждения уголовного дела в уголовном процессе США // Следователь. — 1997. — № 2.
50. *Пешков М. А.* Функции суда, прокуратуры и полиции при производстве ареста и обыска в уголовном процессе США // Государство и право. — 1998. — № 1.
51. *Попов Н. Ю.* Судебная система Италии // Судебные системы западных государств. — М.: Наука, 1991.
52. *Правовые системы стран мира.* Энциклопедический справочник. — М.: Норма, 2001.
53. *Преступление и наказание в Англии, США, Франции, ФРГ, Японии.* Общая часть. — М.: Юрид. лит., 1991.
54. *Примерный УК США.* — М.: Прогресс, 1969.
55. *Синюков В. Н.* Российская правовая система. Введение в общую теорию. — Саратов: Полиграфист, 1994.
56. *США: Конституция и законодательные акты /* Под ред. проф. О. А. Жидкова. — М.: Издат. группа “Прогресс” — “Универс”, 1993.
57. *Уголовно-процессуальный кодекс Индии.* — М., 1959.
58. *Уголовно-процессуальный кодекс Франции.* — М., 1968.

59. *Уголовное право зарубежных государств: Общая часть* // Под ред. и с предисл. И. Д. Козочкина. — М.: Ин-т междунар. права и экономики им. А. С. Грибоедова, 2001.
60. *Уголовное право США: Сб. нормат. актов.* — М., 1985.
61. *Уголовный кодекс Испании.* — М.: Зерцало, 1998.
62. *Уголовный кодекс ФРГ.* — М.: Юрид. колледж МГУ, 1996.
63. *Уолкер Р.* Английская судебная система. — М., 1980.
64. *Филлипов С. В.* Судебная система США. — М., 1980.
65. *Франция: Конституция и законодательные акты.* — М.: Прогресс, 1989.
66. *ФРГ: Конституция и законодательные акты* / Под ред. Ю. П. Урьяса. — М.: Прогресс, 1991.
67. *Хайде В.* Система правосудия ФРГ. — Бонн: Германский фонд междунар. правового сотрудничества, 1995.
68. *Цвайгерт К.* Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права. — М.: Международ. отношения, 1998. — Т. 1. Основы.
69. *Цунэо Инако.* Современное право Японии. — М., 1981.
70. *Шанн Ян.* Основы гражданского права Германии. — М.: БЕК, 1996.
71. *Шишкин В.* Правомочність суддів Канади в санкціонуванні деяких заходів спеціальних служб // Наук. вісн. — 1996. — № 2.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни	
“Судові системи та порівняльне судочинство”	7
Зміст самостійної роботи з дисципліни	
“Судові системи та порівняльне судочинство”	8
Список літератури	32

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *Л. В. Логвиненко*
Комп'ютерне верстання *О. А. Залужна*

Зам. № ВКЦ-3158

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП